Sollentuna författningssamling

Bolagspolicy för

Sollentuna kommuns helägda aktiebolag

Antagen av kommunfullmäktige	Antagen av bolagsstämman	Ikraft	Tillhörighet
2023-12-14, § 133 KS,Dnr 2021/00401	N/A	2024-04-15	Kommunstyrelsen

Sollentuna

Innehållsförteckning

1. Syfte 3
2. Ägarroll 3
2.1 Kommunfullmäktige 3
2.2 Kommunstyrelsen 4
2.3 Sollentuna Stadshus AB 4
3. Ägarstyrning 4
3.1 Kommunfullmäktige 4
3.1.1 Bolagsordning 4
3.1.2 Ägardirektiv och policys 5
3.1.3 Val av styrelse och lekmannarevisorer 5
3.2 Kommunstyrelsen 5
3.2.1 Uppsiktsplikt 5
3.2.2 Val av stämmoombud och instruktioner till ombud 6
3.2.3 Information och ägardialog 6
3.3 Sollentuna Stadshus AB 6
3.3.1 Ekonomi 6
3.3.2 Information 6
4. Gemensamma principer för bolagen 7
4.1 Styrelse, VD och allmänhetens insyn 7
4.2 Krisledningsorganisation 8
4.3 Ekonomiska mål och nyckeltal 8
4.4 Budget 9
4.5 Rapportering och årsredovisning 9
4.6 Finansiering 10
4.7 Information 10
4.8 Revision 10
5. Definitioner 11
Revideringshistorik 12

1. Syfte

Sollentuna kommuns bolagspolicy beskriver hur kommunallagens regler för ägarstyrning ska tillämpas, samt hur ägaren i övrigt vill ha kontroll över de kommunala direkt eller indirekt helägda bolagen.

Syftet med bolagspolicyn är att tydliggöra Sollentuna kommuns ägarroll och hur kommunens ägarstyrning ska genomföras.

Bolagspolicyn anger även gemensamma principer för bolagen inom områdena styrelse och verkställande direktör (VD), ekonomi, information och revision.

2. Ägarroll

2.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige har den lagstadgade ägarrollen för bolagen.

Kommunfullmäktige beslutar enligt kommunallagen om en kommunal verksamhet helt eller delvis ska bedrivas i bolagsform.

Kommunfullmäktige fastställer vilket ändamål och vilka befogenheter som ska gälla för bolaget och utser ledamöter och suppleanter i bolagens styrelser samt och lekmannarevisorer.

Av kommunallagen framgår att kommunfullmäktige ska se till att det anges i bolagsordningen att fullmäktige får ta ställning till sådana beslut i verksamheten som är av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt, innan de fattas i bolaget underställs fullmäktige för ställningstagande.

Bolagens styrelse ska se till att kommunfullmäktige bereds möjlighet att, innan beslut fattas, ta ställning i frågor av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt.

Frågor som ska underställas kommunfullmäktige för ställningstagande före beslut fattas kan exempelvis vara:

- Planer som gäller ändrad inriktning av bolagets verksamhet
- Förvärv av eller försäljning av aktier i bolag
- Bildande eller avveckling av dotterbolag
- Köp eller försäljning av fast egendom samt andra investeringar, som är av sådan omfattning att de påverkar bolagets långsiktiga ekonomi eller medför risk för bolaget eller ägaren

Kommunfullmäktige kan delegera bolagsfrågor, om dessa ej är föremål för underställningsplikt, till kommunstyrelsen.

2.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen ansvarar för ägarrollen i bolagskoncernen och har rätt att besluta i bolagsfrågor som inte är föremål för underställningsplikt.

Kommunstyrelsen utövar enligt kommunallagen uppsikt över de kommunala bolagen. Styrelsen ska även följa upp kommunfullmäktiges ägardirektiv till bolagen.

Kommunstyrelsen ska årligen utvärdera om bolagens verksamhet under föregående kalenderår har varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet, utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna och i enlighet med respektive bolagsordning. Denna utvärdering ska rapporteras till kommunfullmäktige.

2.3 Sollentuna Stadshus AB

Sollentuna Stadshus AB utövar den operativa ägarrollen för de kommunala bolagen och fattar nödvändiga beslut i sådana frågor som rör samordning, ekonomi och efterlevnad utifrån bolagsordningar och ägardirektiv.

Sollentuna Stadshus AB ska i ägardialog lämna kommunstyrelsen information om bolagskoncernens ekonomiska och verksamhetsmässiga utveckling, fullgörande av ägardirektiv samt bolagskoncernens planering och arbete mot kommunens övergripande mål.

Styrelsen för Sollentuna Stadshus AB beslutar om koncernbidrag och föreslår dotterbolagens styrelser att föreslå årsstämmorna eventuell utdelning inom bolagskoncernen, enligt regler i aktiebolagslagen, skattelagstiftningen och annan lagstiftning.

3. Ägarstyrning

3.1 Kommunfullmäktige

Kommunfullmäktige utövar ägarstyrning av bolagen med hjälp av olika styrinstrument.

Kommunfullmäktiges styrning av bolagen sker också genom att utse styrelseledamöter, suppleanter, styrelseordförande och lekmannarevisorer för bolagen.

3.1.1 Bolagsordning

Ett viktigt styrdokument är bolagsordningen. Genom att besluta om bolagsordningens innehåll styr kommunfullmäktige vad som ska vara föremålet för bolaget, dvs. vilket grunduppdrag bolaget har, samt vad det kommunala ändamålet med bolagets verksamhet ska vara.

Genom bolagsordningen styr kommunfullmäktige vilka kommunala befogenheter som utgör ram för verksamheten och att bolaget, före beslut, ska inhämta kommunfullmäktiges ställningstagande i principiella frågor eller frågor av annars större vikt (underställningsplikt).

3.1.2 Ägardirektiv och policys

Kommunfullmäktige styr genom att fastställa ägardirektiv för respektive bolag. Ett direktiv från ägaren kan även vara en policy.

I vilken utsträckning bolaget omfattas av en viss policy framgår av respektive policy eller beslut i samband med policyns fastställande.

De bolagsspecifika ägardirektiven är grundläggande och innehåller uppdrag av löpande karaktär. De kompletterade direktiven innehåller uppdrag med en början och ett slut.

I det grundläggande ägardirektivet anger kommunfullmäktige ekonomiska avkastningskrav på bolaget. Kommunfullmäktige kan även ange verksamhetsmässiga kvalitets- och effektivitetskrav i direktivet.

3.1.3 Val av styrelse och lekmannarevisorer

Kommunfullmäktige utövar ägarstyrningen vidare genom att utse samtliga ledamöter, ordförande, suppleanter samt lekmannarevisorer i de helägda bolagen.

Val av ledamöter, suppleanter, ordförande samt lekmannarevisor noteras i protokoll vid årsstämma.

3.2 Kommunstyrelsen

Kommunstyrelsen kan utöka styrningen av bolagen genom att ge kompletterande ägardirektiv så länge dessa inte står i strid med direktiv fastställt av kommunfullmäktige.

Kommunstyrelsen får begära in yttranden och upplysningar från bolagen.

3.2.1 Uppsiktsplikt

Enligt kommunallagen ska kommunstyrelsen utöva uppsikt över de kommunala bolagen på samma sätt som kommunstyrelsen har tillsyn över all annan kommunal verksamhet.

För att fullgöra uppsiktsplikten ska kommunstyrelsen hålla sig informerad om bolagens arbete och hur de uppfyller gällande lagstiftning och bolagets uppdrag i beslutade styrdokument.

Kommunstyrelsen ska i årliga beslut pröva om bolagens verksamhet under föregående år har varit förenligt med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna. Detta underlag ska lämnas till kommunfullmäktige samtidigt som årsredovisningen.

Om kommunstyrelsen finner att ett bolag inte bedrivit verksamheten inom ramen för bolagsordning, gällande lagstiftning eller ägardirektiv, ska den lämna förslag till kommunfullmäktige om nödvändiga åtgärder.

3.2.2 Val av stämmoombud och instruktioner till ombud

Kommunstyrelsen utser stämmoombud och utfärdar instruktion till ombudet inför årsstämma i moderbolaget.

3.2.3 Information och ägardialog

Kommunstyrelsen har rätt att kalla dotterbolagens styrelser till särskild ägardialog.

Kommunstyrelsens ordförande har rätt att kalla bolagens ordföranden till avstämnings- och dialogmöte. Kommundirektören har rätt att kalla respektive bolags VD till motsvarande möten.

3.3 Sollentuna Stadshus AB

Sollentuna Stadshus AB är moderbolag i bolagskoncernen. Dess styrelse, koncernstyrelsen, utövar den operativa ägarstyrningen genom att fatta nödvändiga beslut för att tillvarata kommunens intressen inom bolagskoncernen.

Koncernstyrelsen utövar den operativa ägarstyrning genom att fatta beslut i frågor som rör samordning, ekonomi och efterlevnad av uppställda direktiv och mål.

Koncernstyrelsen utövar också ägarstyrning genom att bevaka och hantera frågeställningar eller övriga förhållanden av strategisk betydelse för kommunen eller bolagskoncernen.

Koncernstyrelsen kan styra verksamheten genom att ge kompletterande ägardirektiv i förhållande till dotterbolagen inom bolagskoncernen, så länge dessa inte står i strid med direktiv beslutade av kommunfullmäktige eller kommunstyrelsen.

Koncernstyrelsen utövar vidare den operativa ägarstyrningen i syfte att uppnå samordning och optimalt resursutnyttjande mellan de kommunägda bolagen och i samverkan med kommunen.

Koncernstyrelsen styr också genom att utse ombud och utfärda instruktioner till dessa inför årsstämmor i dotterbolagen.

3.3.1 Ekonomi

Moderbolaget ansvarar för den samlade ekonomiska uppföljningen för koncernen samt sammanställer och rapporterar denna till kommunstyrelsen.

Moderbolaget ansvarar för skattesamordning av resultaten i dotterbolagen.

Dotterbolagen ska tillhandahålla moderbolaget och kommunen underlag för uppföljningen utifrån av moderbolaget och/eller kommunens fastställda tidsplaner.

3.3.2 Information

Moderbolaget ansvarar för den löpande dialogen med respektive dotterbolag i bolagskoncernen. Dotterbolagen ska hålla moderbolaget löpande informerat om verksamheten, väsentliga händelser och åtgärder av större vikt.

Moderbolaget ansvarar för den årlig dialogprocessen där respektive styrelseordförande och VD kallas till ägardialog.

Inför ägardialogerna ska bolaget få en agenda med frågor och eventuella ärenden som moderbolaget vill informera bolaget om.

Stående punkter på agendan vid ägardialogen är att bolagen redovisar:

- Bolagets verksamhets- och resultatutveckling
- Utveckling av bolagets kvalitet och effektivitet
- Fullgörande av ägardirektiv
- Bolagets planering och arbete mot kommunens övergripande mål

Moderbolagets styrelseordförande har rätt att kalla respektive bolags styrelseordförande till avstämnings- och dialogmöte och moderbolagets VD kan kalla respektive bolags VD.

Moderbolagets VD ansvarar för att löpande rapportera till kommunstyrelsen, om bolagens verksamhetsutveckling och ekonomi.

4. Gemensamma principer för bolagen

4.1 Styrelse, VD och allmänhetens insyn

Varje styrelseledamot har ett personligt ansvar för bolagets ekonomi och verksamhet enligt bestämmelser i bland annat aktiebolagslagen. Varje styrelseledamot och suppleant ska genom bolagets försorg få en grundläggande utbildning i styrelsearbete och styrelseansvar.

Bolagets styrelse ska årligen fastställa en arbetsordning för sitt eget arbete och utfärda en skriftlig instruktion för VD.

Styrelsens arbetsordning ska bland annat innehålla ordningen för inkallande av suppleanter i bolagets styrelse, vilken i tillämpliga delar ska följa den inkallelseordning som gäller för kommunens nämnder.

Suppleant ska kallas till styrelsens sammanträden. Icke tjänstgörande suppleant har yttranderätt vid styrelsens sammanträden.

Styrelsen ska driva verksamheten så att de mål och direktiv som anges i bolagets ägardirektiv uppfylls.

Styrelsen ska utse en VD som ska sköta den löpande förvaltningen enligt styrelsens riktlinjer och anvisningar. Före beslut om anställning av, samt beslut om lön och andra anställningsförmåner för VD, ska bolagsstyrelsen samråda med kommundirektören i Sollentuna kommun.

Styrelsen ska årligen utvärdera sitt arbete. Utvärderingen skall omfatta minst:

- om styrelsen saknar någon kompetens för att kunna utföra sina uppgifter
- om dess arbetsformer fungerar och om den är organiserad på lämpligt sätt när det gäller arbetsfördelning.

På samma sätt ska styrelsen på ett ordinarie styrelsemöte, en gång om året i samband med årsredovisningen, utan VD:s närvaro, utvärdera hur VD:s arbete genomförts under året.

Om styrelsen kommer fram till att det finns brister som behöver åtgärdas ska styrelsen åtgärda bristerna eller anmäla dem till ägaren.

Bolagets styrelse ska inför varje år fastställa en plan för granskning av den interna kontrollen. Resultatet av granskningen och eventuella förslag på åtgärder ska godkännas av styrelsen och överlämnas till Sollentuna Stadshus AB som gör en årlig sammanställning.

Bolagen omfattas av regler om handlingars offentlighet och sekretess enligt offentlighets- och sekretesslagen.

Av offentlighets- och sekretesslagen följer även att anställda i ett kommunalt bolag omfattas av samma regler om rätten att meddela och offentliggöra uppgifter, som de anställda i en kommunal myndighet. Denna rätt gäller dock inte för verkställande direktören, i förekommande fall vice verkställande direktören, styrelsens ledamöter och suppleanter.

Styrelsen ska säkerställa att information finns som gör det möjligt att ge allmänheten insyn i verksamhet som via avtal överlämnas till en privat utförare.

4.2 Krisledningsorganisation

Bolagen ska, i den omfattning kommunen begär, delta i kommunens centrala krisledningsorganisation.

4.3 Ekonomiska mål och nyckeltal

Verksamheten i bolagen skall drivas med minst den lönsamhet som krävs för att långsiktigt kapitalsäkra tillgångarna och bedriva verksamheten utan ägartillskott från Sollentuna kommun.

Ekonomiska mål för respektive bolag finns uppställda i de grundläggande ägardirektiven.

Respektive bolags avkastningskrav ska ses över en gång under varje mandatperiod för att anpassas efter rådande konjunkturläge och verksamhetens förutsättningar i form av exempelvis lagregleringar.

Nyckeltal ska redovisas enligt moderbolagets instruktioner inom områdena:

- Kvalitet: Nyckeltal som beskriver hur bolaget utifrån ägardirektiven möter behov och nöjdhet hos dem bolaget finns till för.

- Personal: Nyckeltal som beskriver arbetsmiljö, hälsa, kompetens- och personalförsörjning.
- Produktivitet: Verksamhetens prestation i relation till resursförbrukning.
- Effektivitet: verksamhetens effektivitet i relation till resursförbrukning.

I de fall koncerngemensamma nyckeltal inte identifierats ska bolagen eftersträva tal som möjliggör kontinuerlig jämförelse med andra verksamheter i samma bransch.

4.4 Budget

Bolagens budget är en del i kommunkoncernens totala budget. Årligen ska respektive bolag till kommunen, via moderbolaget, redovisa resultat- och investeringsbudget.

Bolagen ska även redovisa en översiktlig rullande 10-årig plan för bolagets ekonomiska utveckling inklusive investeringar och finansieringsbehov.

4.5 Rapportering och årsredovisning

Bolagen ska följa de tidsplaner och anvisningar för tertialrapport (jan-april), delårsrapport (jan-aug) och årsredovisning som kommunen och/eller moderbolaget fastställer.

Bolagens styrelsearbete, rapportering av verksamhet, ekonomi och nyckeltal ska planeras så att samordning kan ske med kommunens och moderbolagets uppföljnings- och beslutsprocesser.

Bolagen ska vid rapportering använda de mallar kommunen och/eller moderbolaget tillhandahåller.

Bolagen rapporterar till moderbolaget och vid varje rapporttillfälle ska bland annat ingå:

- Ekonomisk ackumulerat utfall samt årsprognos
- Investeringsvolym (kr)
- Väsentliga händelser
- Nyckeltal och analys av väsentlig utveckling genom bl.a. jämförelser med andra verksamheter i samma bransch och över tid

Vid rapportering av årsredovisning ska revisionsberättelse och lekmannarevisorers granskningsrapport samt rapport över granskning av bolagens interna kontroll ingå.

Dotterbolagen ska tillhandahålla moderbolaget och kommunstyrelsen det underlag och den information som krävs för att kommunstyrelsen ska kunna upprätta den sammanställda redovisningen enligt lagen om kommunal redovisning.

Bolagens styrelser ska skriftligen i samband med upprättande av årsredovisningen uttala sig om verksamheten varit förenlig med det fastställda kommunala ändamålet och utförts inom ramen för de kommunala befogenheterna.

4.6 Finansiering

Bolagen ska ingå i det gemensamma centralkontosystem som kommunen ansvarar för.

I centralkontosystemet ska bolagens likvida medel samlas så att koncernens in- och utgående betalningsflöden kan kvittas mot varandra.

Administrativa avgifter för finansiella tjänster ska erläggas av bolagen enligt anvisning från kommunen.

4.7 Information

Bolagen ansvarar för att snarast till Sollentuna Stadshus AB överlämna:

1. protokoll från bolagsstämma
2. protokoll från styrelsesammanträde
3. bolagets tertialrapport, delårsrapport och årsredovisning
4. granskningsrapport och revisionsberättelse
5. fastställd plan för granskning av den interna kontrollen
6. resultat av granskning av den interna kontrollen
7. budget och verksamhets- eller affärsplan
8. styrelsens fastställda arbetsordning och VD-instruktion

Sollentuna Stadshus AB ansvarar för att kommunstyrelsens ledamöter ges tillgång till informationen enligt punkt 1-8 ovan.

Respektive bolag ska minst en gång per år sammanträda med lekmannarevisorerna och informera om bolagets verksamhet.

Kommunfullmäktiges ordförande har möjlighet att kalla bolagets ordförande och/eller VD till kommunfullmäktiges sammanträde för att informera om strategiska eller andra viktiga frågor.

Kommunstyrelsen har rätt till den information från bolagen som kommunstyrelsen anser nödvändig.

Kommunstyrelsens insynsrätt gäller ej handlingar eller information hos bolagen som där omfattas av sekretess.

4.8 Revision

Kommunfullmäktige utser lekmannarevisor i bolagen. Till lekmannarevisor ska utses någon av de revisorer som valts i kommunen. Bolagets årsstämma ska i protokoll anteckna kommunfullmäktiges val av lekmannarevisor.

Bolagen i koncernen ska ha samma revisor eller revisionsbolag. Upphandling av revisor eller revisionsbolag ska samordnas av kommunens lekmannarevisor.

5. Definitioner

I denna policy samt i övriga ägardirektiv som rör kommunens helägda bolag har nedanstående begrepp följande definitioner:

Kommunkoncern – Kommunen och de bolag i vilka kommunen utövar bestämmande inflytande d.v.s. direkt eller indirekt har rösträtt för 100 procent av de till aktierna förenade rösterna.

Bolagskoncern – Moderbolag och dess dotterbolag och eventuella dotterdotterbolag etc.

Moderbolag – Moderbolag är ett bolag som äger dotterbolag. I detta dokument betyder moderbolag ett till Sollentuna kommun helägt bolag som äger kommunens övriga helägda bolag, dvs. Sollentuna Stadshus AB.

Koncernstyrelse – Styrelsen för Sollentuna Stadshus AB.

Dotterbolag – Ett majoritetsägt bolag som ägs direkt eller indirekt av Sollentuna Stadshus AB.

Ägardirektiv – Av behörigt kommunalt organ eller moderbolag utfärdat bindande direktiv rörande verksamheten i bolag.

Soliditet – Det egna kapitalet i förhållande till bolagets totala tillgångar uttryckt i procent.

Värdeöverföring – Ett samlingsbegrepp för vinstutdelning, koncernbidrag och andra värdeöverföringar som påverkar bolagets förmögenhet och som inte är av rent affärsmässig karaktär.

Vinstutdelning – Den del av bolagets egna fria kapital som enligt bolagsstyrelsen ställs till bolagsstämmans förfogande för utdelning.

Koncernbidrag – Överföring av vinst inom bolagskoncern som kan ske utan att vinsten utan att vinsten först beskattas.

Sollentuna

Revideringshistorik